

משרד החינוך

קריטריונים לתקצוב רשויות מקומיות במגזר הערבי והבדואי עבור הפעלת

תכנית אתגרים לקידום מערכת החינוך הבלתי פורמאלית - שנת תשע"ז

במסגרת תכנית "אתגרים לקידום מערכת החינוך הבלתי פורמאלית בחברה הערבית" וכחלק מיישום החלטת ממשלה 922 מיום 30.12.2015, מבקש מינהל חברה ונוער במשרד החינוך לתקצב רשויות מקומיות ערביות ובדואיות עבור בנייה והפעלה של **תוכנית אב רשותית** לפיתוח, קידום, ביסוס ומיסוד **מערכת חינוך בלתי פורמאלית** ברשות המקומית בהתאמה לצרכי התושבים: ילדים, בני נוער וקהילה.

תוכנית זו תבסס את התשתיות החינוכיות והקהילתיות ברשות המקומית ותייצר רצף תהליכי חינוכי המאפשר צמיחה, חדשנות ויצירתיות לקידום הילדים והנוער בזירת החינוך הבלתי פורמאלית ברשות המקומית. ראיית צרכי הילדים והנוער מבוקר עד ערב תהווה מקור להשפעה ולהתפתחות, תגביר את השייכות, המעורבות, השותפות וגילוי האחריות שלהם על קהילתם, החברה והמדינה.

הרשות המקומית תבנה הסדרה למרחב הפנאי תוך עמידה על איכות וגיוון התכנים, התוכניות וההתנסויות של הילדים ובני הנוער. הבניית תשתית חינוכית נרחבת הינה בעלת משמעות רבה לגיבוש זהות ערכית ואזרחית, למתן הזדמנות למיצוי עצמי, לצמצום פערים חברתיים, לרכישת מיומנויות חברתיות ומיומנויות תעסוקה ולבניית אוריינטציה לפיתוח תמונת עתיד בקרב אוכלוסיית היעד.

מטרות התקצוב

- לאפשר לכל ילד בחברה הערבית מתן הזדמנות שווה לחלום, לשכלל מיומנויות אישיות וחברתיות ולפתח תחושת מסוגלות אישית בכדי לעצב עתידו כרצונו.
- להעשיר את סל הכלים העומדים לרשות כל ילד להתמודד בהצלחה בהשתלבות מיטבית בחברה הישראלית, לרבות בשוק התעסוקה.
- להגביר הכרת ההורים והילדים בקשר שבין פנאי משמעותי לכישורי חיים והישגים לימודיים.
- לפתח תחושת אחריות אישית וחברתית של הילדים והנוער בחברה הערבית על סביבתם וקהילתם.
- למגר את הניכור והעוינות המתפתחת בין אוכלוסיות ישראל השונות ובין החברה הערבית למדינה.

הגופים המתוקצבים

רשויות מקומיות הנמנות על יישובי התוכנית המורחבת כהגדרתם בהחלטת ממשלה 922

מיום 30.12.15 תנאי סף:

על הרשות המקומית המבקשת תקצוב לעמוד בכל אלה:

1. **הרשות מתחייבת להקים שולחן עגול בנושא חינוך בלתי פורמלי שותפויות על הרצף החינוכי, בהובלת ראש הרשות (יו"ר השולחן) ובשיתוף מנהל אגף החינוך, שירכז ע"י מנהל יחידת הנוער ובשותפות מקצועית של מפקח רשותי מטעם מינהל חברה ונוער במשרד החינוך. השולחן העגול יכלול ייצוג של כל סוכני השינוי בזירת החינוך הבלתי פורמאלית והקהילתית ברשות המקומית על הרצף החינוכי (בכלל זה: יו"ר מועצת התלמידים ונציג ועד ההורים היישובי), שותפים לקידום ומינוף החינוך הבלתי פורמאלי ברשות ויאגם את משאבי הרשות בראייה הוליסטית. מומלץ כי בפורום זה ישתתפו: מנהל יחידת נוער, מנהל מחלקת חינוך, מנהל מתנ"ס, מנהל תוכנית "עיר ללא אלימות", מנהל "תוכנית שמידט", מנהל מחלקת ספורט נציג רווחה, נציגי תנועות ואירגוני נוער וכיו"ב.**
2. **הרשות מתחייבת לבצע הליך אבחון ומיפוי רשותי עפ"י מטריצת תחומי וערוצי השינוי כבסיס לתוכנית אב רשותית מתפתחת לשלוש שנים, ע"פ הפורמט האמור בנספח מספר 1.**
3. **הרשות מתחייבת לגבש תוכנית אב רשותית לפיתוח, קידום, ביסוס ומיסוד מערכת חינוך בלתי פורמאלית ברשות המקומית, על בסיס המטרות האמורות לעיל לאחר זיהוי הצרכים הרשותיים ובהתאמה ליעדים ולעקרונות פדגוגיים. על התוכנית לכלול את הנקודות הבאות ולקבל את אישור המפקח הרשותי וגורמי מטה מינהל חברה ונוער הרלוונטיים:**
  - בניית "חליפה רשותית" בהתאמה לאבחון ולמיפוי תחומי וערוצי השינוי.
  - התכנית הינה רב שלבית ומתפתחת (התפתחות על פני שלוש שנים) אל מול תחומי הפעולה ובהתאם ליכולות מימוש הרשות.
  - ניהול ומימוש התוכנית עפ"י תפוקות ותוצאות חינוכיות לכל ערוץ פעולה בכל שנה.
  - התוכנית כוללת הערכת מחקר מלווה לתוכנית – הערכה מסכמת ומעצבת.
  - **התוכנית תכלול ארבעה ערוצי פעילות (ראה הרחבה נספח 2):**

- א. **שירותי הפעלה רשותיים ויוזמות חינוכיות.**
- ב. **בי"ס כעוגן בקהילה (העסקת כ"א ותוכניות חינוכיות, בהתאמה למתווה התוכן המ"ב)**
- ג. **תוכניות חינוכיות מתוך מאגר התוכניות המאושר והמפוקח ע"י משרד החינוך ("מסלול ירוק" בלבד) המיועדות לגילאי ג'-יב' או ממאגר התוכניות במסגרת התוכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון 0"תוכנית שמידט").**
- ד. **תוכנית חוגים- עפ"י מתווה ארצי ומאגר תוכן מוגדר ומאושר- עבור גילאי ד'-ו'. (העסקת כ"א וספקי חוגים בהתאמה למתווה התוכן המצ"ב)**

הבהרה: ע"מ לקבל הקצבה על הרשות להפעיל לפחות שלושה ערוצי יישום

מהארבעה האמורים מעלה, מתוכם חובה להפעיל את סעיף א.

4. הרשות מתחייבת להשתתף במימון התכנית על-פי מפתח המדד הסוציו-אקונומי של הרשות, בהתאם למפורט להלן. יובהר כי תשלום ההקבלה של הרשות (מאצ'ינג) לא יבוא מכספי משתתפים בערוצי היישום.
- יישובים במדד 1-2 – יממנו לפחות 10% מעלות התכנית;
  - יישובים במדד 3 – יממנו לפחות 20% מעלות התכנית;
  - יישובים במדד 4 ומעלה - יממנו לפחות 30% מעלות התכנית.
5. הרשות מתחייבת לפעול על-פי הוראות הדין והנחיות חוזרי מנכ"ל בהתאם לסוג הפעילות.
6. ברשות קיים מנהל יחידת נוער האמון על תחום החינוך הבלתי פורמלי וכן קיימת מועצת תלמידים ונוער תקנית - כפי שמופיע בחוק הרשויות המקומיות (מנהלי יחידות הנוער ומועצות תלמידים ונוער), התשע"א-2011. רשות שאינה עומדת בתנאי זה ואולם מצויה בהליך מתקדם לקראת מינוי מנהל יחידת נוער תגיש בקשה להחרגה ליחידה המקצועית וזו תגבש המלצה ותביאה בפני וועדת ההקצבות. ועדת ההקצבות תידרש לטעמים מיוחדים ע"מ לאשר בקשות מעין אלה.
7. הרשות משתפת פעולה עם המפקח הרשותי מטעם מינהל חברה ונוער, המתכלל את התשתיות הארגוניות והחינוכיות במסגרות החינוך הפורמאלי והבלתי פורמאלי ברצף החינוכי ברשות המקומית.

המרכיבים המתוקצבים:

ניתן להשתמש בתקציב שיוקצה לכל רשות עבור המרכיבים הבאים בלבד:

- תהליכי יעוץ, אבחון ומיפוי – מעבר לליווי הניתן ע"י המלווה הרשותי במינהל חברה ונוער.
- מערכת תקשובית למיפוי ומעקב אחר הילדים ובני הנוער בתוכניות החינוך הבלתי פורמאלי ומאפייניהם.
- הכשרות וימי שיא לקידום תוכנית אתגרים ברשות.
- מחקר הערכה מעצבת ומסכמת מלווה לתוכנית.
- קמפיין רשותי לקידום תודעת צרכנות פנאי.
- העסקת כ"א: רכז בי"ס כעוגן קהילתי (רכז בית ספרי) המועסק בחצי משרה לפחות ורכז חוגים רשותי המועסק בחצי משרה לפחות. לא ניתן לבקש מרכיב זה עבור בתי ספר המתוקצבים עבור הרכז הבית ספרי בתקנת בי"ס קהילתיים אשר במינהל חברה ונוער.
- רכש לאבזור מועדוני נוער בלבד הנועד לקדם העסקת בני הנוער בפעילות חינוכית וניצול זמן פנאי בעיסוק משמעותי, בתיאום עם תוכניות פיתוח ובינוי ובאישור מפקח רשותי.

- יוזמות ותוכניות חינוכיות מתמשכות חוצות רשות עפ"י האבחון רשותי בארבעת אשכולות התוכן, הבאות לידי ביטוי באחד מערוצי הפעולה הרשתיים
- רכישת תוכניות חינוכיות ממאגר התוכניות מאושר ומפוקח על ידי משרד החינוך ("מסלול ירוק") או [מאגר התוכניות](#) במסגרת התוכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון.
- הפעלת תוכנית חוגים: סבסוד תלמידים ו/או רכישת תוכניות חוגים.

הערה כללית: ניתן יהיה לרכוש ציוד מתכלה לצורך ימי השיא, הסדנאות וכיו"ב שלא יעלה על 5% מהתקציב הכולל.

אופן חלוקת התקציב:

1. בשלב הראשון יוקצה לכל רשות סכום עבור שירותי הפעלה לתוכנית הרשותית וליוזמות רשותיות, בהתאם למפתח הבא:

- **רשויות הערביות** - סכום קבוע של 200,000 ₪
- **יישובים ערביים במועצות אזוריות מעורבות** - חלק יחסי מתוך 200,000 ₪ על פי אחוז התלמידים הערביים בגילאי 6-18 שהם תושבי היישוב (או מתוך כלל התלמידים המקבילים ברשות. יובהר כי הרשות תתחייב להשתמש בתקציבים אלה עבור היישובים הערביים.

2. **יתרת התקציב לרשות תוקצה על פי מספר הילדים ובני הנוער בגילאי 6-18 שהם תושבי הרשות** (וביישובים הערבים במועצות המעורבות: מספר התלמידים הערביים בגילאי 6-18 שהם תושבי היישובים הערביים במועצה) בהתאם לחלוקה הבאה:
 בשלב הראשון יש לסכום את מספרי הילדים כאמור בהתאם לאשכול החברתי כלכלי של הרשות, כך שהמספר ברשויות באשכולות 1-3 יוכפל ב-3; המספר ברשויות באשכול 4 יוכפל ב-2 והמספר באשכולות 5 ומעלה יוכפל ב-1.

בשלב השני לאחר שנתקבל סך התלמידים בכל הרשויות (בסיום המכפלות כאמור), תחולק יתרת התקציב שנתורה לחלוקה בסך התלמידים ויתקבל סכום פר ילד;
 בשלב השלישי יוכפל הסכום שנתקבל בסוף השלב הקודם כך שברשויות באשכולות חברתיים 1-3 יוכפל הסכום פר ילד ב-3 וברשויות באשכול 4 יוכפל הסכום ב-2. ברשויות באשכולות 5 ומעלה יותר הסכום פר ילד כפי שחושב בסיום השלב השני.

תינתן מקדמה בגובה של 20% מהתקציב

סנקציות ובקרה

ככל שיתברר כי הרשות לא עמדה בתנאי הסף או כי הציגה מצג שווא, תקוזז ההקצבה ששולמה לה (ככל ששולמה) וכן המשרד יהא רשאי למנוע ממנה להגיש בקשה בשנה שלאחר מכן, בהחלטה מנומקת.

מעודכן לתאריך:

נספח מספר 1:

אבחון ומיפוי רשותי – "תפירת חליפה רשותית"

הרשות ע"י שולחן חב"פ ושותפויות על הרצף החינוכי כבסיס להבניית מתווה לתוכנית רב שלבית לחינוך הבילתי פורמאלי עפ"י עקרון תפירת החליפה הרשותית תקיים אבחון ומיפוי רשותי.

האבחון הרשותי מטרתו להבנות תמונת ראי יישובית על מערכת החינוך הבילתי פורמאלית ביישוב על כל היבטיו, למפות את צרכי הרשות, לקיים סקר עמדות וצרכי הנוער ביישוב, לזהות מוקדי כח וחולשה,

לרתום בעלי התפקידים ושותפים ולקבוע תוכנית פעולה יישובית ורב שלבית למיסוד וקיום מערכת חינוך בילתי פורמאלית מגוונת, איכותית למקסימום ילדים ונוער ברשות המקומית.

כלי למיפוי ואבחון: מטריצת תחומי תוכן וערוצי שינוי

מיומנויות תעסוקה	העצמה ומנהיגות	קהילה	פנאי ותרבות	תחומי תוכן ערוצי שינוי
				בי"ס
				מתנ"ס/ מרכז קהילתי
				יחידת נוער

קווים מנחים לקיום האבחון הרשותי על פי המטריצה:

1. **בחינת המידע הכללי על הרשות ומאפייני האוכלוסייה המרכיבה אותה**, מסגרות החינוך הבילתי פורמאלי (קיומם, פעילותם, מעמדם ותפוקתם).
2. **בחינת ערוצי השינוי: יחידת נוער, מתנ"ס/ מרכז קהילתי ובי"ס** (ערוצי שינוי מקומיים ומרכזיים בזירת החינוך הבילתי פורמאלי): תמונת המצב הקיימת, לאפיין את חוזקותיו וחולשותיו, מה הכלים ואפקטיביות של כל ערוץ שינוי (קיימים ונדרשים) להשגת תוצאות.
3. **מיפוי תחומי התוכן – תמונת המצב הקיימת ומה הצרכים:**
  - א. **פנאי ותרבות** (חוגים, ספורט, מוזיקה, פעילות קיץ, פעילויות המכוונות לקהלים גדולים קשר למקום, לקהילה ולסביבה וכיו"ב).
  - ב. **קהילה** (מעורבות חברתית, קשר הורים-ילדים, התנדבות, טיולים, דמוקרטיה, מפגשים, יוזמות קהילתיות, פעילויות מחזקות קשר למקום וכיו"ב)

ג. העצמה ומנהיגות נוער (מדצי"ם, תנועות וארגוני נוער, מועצות תלמידים, מנהיגויות נוער בתחומי עניין, מכינות אזרחיות וכיו"ב)

ד. הקניית מיומנויות תעסוקה (טכנולוגיה, שפה, עיסוק באוכלוסיות קצה וכיו"ב).

4. **למידה – גזירת תובנות** מהמיפוי והאבחון הרשותי **והצבת יעדים:**

א. זיהוי ממשקים (הצלבת מידע) בין ערוצי שינוי לתחומי התוכן : מיהו הגורם האפקטיבי ביותר להובלת השינויים הנדרשים בתחומי המיפוי ברשות, מהם יחסי גומלין בין סוכני השינוי וכיו"ב.

ב. מהם הצרכים של הרשות ומה הגדרת השינוי בכל אחד מתחומי התוכן.

ג. קביעת יעדי הרשות בכל תחום תוכן במתווה של שלוש שנים (בהתפתחות) בחיבור ליכולות הרשות (משאבים וערוצי השינוי).

5. **בניית מודל הפעלה רשותי- בחירת ערוצי היישום למימוש היעדים** (בהתאם לנקבע בקול קורא ואילו שהרשות מציבה).

נספח מס' 2

ערוצי יישום יעדי התוכנית הרשותית:

1. תשתית הפעלה.

לצורך יישום התוכנית הרשות נדרשת לתהליכי יעוץ וליווי ארגוני, מיפוי ואבחון רשותי וניהול שותפויות ומשאבים וניהול עפ"י יעדים ותפוקות. אילו כולם הם תשתית ומפתח להצלחה ולהבנייה מותאמת לרשות בטווח הקצר ובטווח הארוך ודורשות ידע וניסיון מקצועי.

כמו כן יזמות חינוכיות חוצות רשות המהוות פריצת דרך משמעותית ליישום רפורמת תוכנית אתגרים לחינוך הבילתי פורמאלי ברשות המקומית הינה אבן דרך משמעותית ליצירת הצלחה.

ב. הרשות המקומית תבנה תכנית אב לחינוך הבילתי פורמאלי מבוססת אבחון ומיפוי רשותי:

זוהי תוכנית אסטרטגית - מסמך עבודה אשר תנווט את דרכה של מערכת החינוך הבילתי פורמאלית ברשות המקומית במשך השנים הבאות.

התוכנית תתרגם את החזון הארצי והעירוני לתוכנית מעשית וברת ביצוע במה שהרשות מקווה להשיג, דרכי הפעולה הנדרשים בהתבסס על המשאבים הזמינים ואילו הנדרשים והנרכשים.

תכנית אסטרטגית ברורה תסיע להגדיר בבירור את התכנים המותאמים לרשות, הסיוע התקציבי הנדרש, שיתופי פעולה והבניית תמיכה בקהילה.

1. אבחון ומיפוי מערכת החינוך הבילתי פורמאלית ביישוב.
2. הגדרת חזון עירוני למערכת החינוך הבילתי פורמאלית.
3. קביעת תוצאות ברורות בטווח הקצר ובטווח הארוך המשויכות למדדי הצלחה
4. הצבת מטרות ויעדים, לפי לוח זמנים שנתי.
5. בניית אסטרטגיות פעולה.
6. בניית שגרות ביישוב סביב תכנית העבודה.
7. הסדרת משאבים (כ"א, משאבים, תשתיות פיזיות וכיו"ב)
8. מערך הנחיה והדרכה של צוותי החינוך ביישוב.
9. ניהול פדגוגי ותקציבי בהתאמה ליעדים ולתפוקות המצופות בתוכנית.
10. מערך גיוס וניהול שותפויות.
11. מערך מחקר מלווה – הערכה מעצבת והערכה מסכמת.

בהתאם לכך רשאית הרשות המקומית להסתייע בגופים מקצועיים לתהליכי יעוץ, אבחון, למידה והכשרת שותפים, בעלי תפקיד וצוותים חינוכיים בשולחן העגול וכן יזמות רשותיות מקדמות (קמפיין רשותי ליצירת מודעות לצריכת תרבות פנאי, ימי שיא להטמעת תוכנית אב רשותית, תכניות להכשרת מנהיגות חינוכית ויזמות למנהלים וכיו"ב) – כל אילו שאינם נכללים בעבודת המלווה הרשותי ומטעם מינהל חברה ונוער הנדרשים בהתאם לתוכנית האב הרשותית.

כמו כן על מנת לקדם מערכת חינוך בילתי פורמאלית איכותית נדרשת הרשות להפעלת **יזמות** חוצות רשות המהוות פריצת דרך משמעותית ליישום רפורמת תוכנית אתגרים לחינוך הבילתי פורמאלי ברשות המקומית בהלימה למטרות תוכנית "אתגרים לחינוך הבילתי פורמאלי".

יזמות חינוכיות לילדים ולבני הנוער ברשות הנותנות מענה לאתגרים הרשתיים שזוהו באבחון הרשות וייצרו שינוי בערוצי שינוי בארבעת אשכולות התוכן.

2. בי"ס כעוגן בקהילה :

בחברה הערבית בית הספר הינו מוסד חינוכי הזוכה לאמון רב בקרב ההורים והתלמידים. כמו כן בי"ס בהיותו תשתית אירגונית, פיזית וחינוכית ממוסדת טומן בתוכו פוטנציאל להרחבת העשייה החינוכית, למיקוד בחוויה השכונתית-קהילתית תוך יצירת רצפים חינוכיים: בתוכניות, גילאים, מרחבי למידה ועשייה, התנסויות, שותפויות וכיו"ב. מינוף היכולות והידע הצפונים בבית הספר לטובת מעגלים רחבים של יותר אוכלוסיות בעיר והפיכתו למוקד קהילתי רחש פעילות בהתאמה לצרכי הקהילה הבית ספרית וזו הסובבת אותה מבטא את התפיסה של בית הספר כ"עוגן בקהילה".

תפיסות חינוכיות:

- בניית תוכנית פנאי חינוכית מבוססת צרכי קהילה מתוך מיפוי (סקרים, קבוצות מיקוד וכדומה) קהילתי, נגזרת מהתוכנית הרשותית ומותאמת לתפיסה הרשותית.
- חיזוק ורתימת מנהלי בתי ספר כמנהיגים חינוכיים ויזמים חברתיים בהתאמה לתפיסת החינוך ברשות המקומית וצרכי הילדים, בני הנוער והקהילה.
- הפיכת הצוותים החינוכיים על הרצף החינוכי לפראקטיביים ורתימתם לשותפויות על הרצף החינוכי.
- איגום משאבים ושותפויות על הרצף החינוכי ליצירת תמונה חינוכית הוליסטית ברשות המקומית.
- פנאי מאורגן, משמעותי הנשען על תשתיות מקומיות וחיזוקן כעוגן קהילתי.

תנאי יסוד בהפעלת תוכנית רשותית ויישומה בערוץ הפעלה "בי"ס כעוגן בקהילה":

- בית הספר פותח את שעריו לכלל אוכלוסיית הרשות.
- יחידת הנוער ברשות המקומית והנהלת בי"ס יקיימו ימי למידה משותפים להטמעת התפיסה והתוכנית הרשותית עם כלל שותפי העשייה.
- בתי ספר שמנהלם עבר הכשרה במסגרת תוכנית למנהיגות ויזמות יקבל תעדוף להפעלתו כ"בי"ס כעוגן קהילתי" כשלוחת פעילות של תוכנית החינוך הבילתי פורמאלית ברשות המקומית.
- בי"ס יהיה נגיש ופתוח לפעילות החינוך הבילתי פורמאלי ולצרכי קהילה לאורך שעות היום (לאחר שעות פעילות בי"ס) לפחות פעמיים בשבוע ובימי חופשה ופעיל תוכניות חינוך בילתי פורמאלי בהתאמה לצרכי הקהילה ובהתאמה ליעדים ולתפוקות החינוכיות ברשות.
- בי"ס כעוגן בקהילה יפעל בשעות הצהריים והערב, יקיים ערבי פעילות על הרצף הגילאי – ילדי, נוער, צעירים, הורים, מבוגרים. לאוכלוסיות שונות בקהילה ובתחומי עניין מגוונים על פי צרכי הקהילה והרשות.

- מתקני בי"ס יהיו פתוחים ונגישים לפעילות קהילתית, לרבות הארת מגרשי הספורט והמשחק בשעות הערב והלילה.
- הרשות המקומית תדאג לסידורי ביטחון, בטיחות ורפואה וכל הנדרש על-פי כל דין.
- הרשות תמנה רכז/ת בית ספר כעוגן קהילתי (יכול להיות מצוות בי"ס) בחצי משרה לפחות בהתאם להגדרות תפקידים המצ"ב בנספח.
- התוכן החינוכי יתמקד בארבעה ערוצי התוכן: פנאי ותרבות, קהילה, העצמה ומנהיגות נוער והקניית מיומנויות תעסוקה והתוכניות בהם יבחרו מתוך מאגר התוכניות המאושר והמפוקח ע"י משרד החינוך (ראה פירוט בסעיף הבא- מאגר תוכניות).

הגדרת תפקיד רכז בי"ס כעוגן בקהילה (יובהר כי המשרד אינו המעסיק של כח האדם אלא הרשות בלבד ובחירת הרכז תיעשה בהתאם לכללים החלים עליה ולאחריותה ע"פ כל דין):

תיאור התפקיד:

- פועל לקידום רעיון בית הספר כעוגן בקהילה בפני הגורמים השונים בבית הספר וביישוב.
- אחראי לאיתור הצרכים השונים של התלמידים, המורים, ההורים והקהילה הסובבת כבסיס לפעילות קהילתית.
- אחראי לבניית תכנית חינוכית להפעלת בי"ס כעוגן בקהילה.
- אחראי בסיוע הפעלת הוועדות הקהילתיות, להקמת המערך הארגוני ולהפעלתו לשם יישום מטרות בית הספר הקהילתי.
- מתאם ומקשר בין כל הגורמים השותפים לרעיון בית הספר כעוגן קהילתי כגון: הרשות המקומית, המתנ"ס, ארגוני מתנדבים, תנועות ואיגודי נוער, מורים ותלמידים, ומסייע בקיום תקשורת רב-כיוונית ואיגום משאבים.
- אחראי, בסיוע הגורמים הקשורים לנושא, להערכה ולהפקת לקחים.
- מפעיל מערך השתלמויות מכינות ותומכות לכל הפעילים בבית הספר ובקהילה.
- מקיים קשר עם מנחים, מפקחים ועמיתים מבתי ספר אחרים.
- פועל בשיתוף פעולה עם הממונים עליו ברשות ובהתאם להנחיותיהם, ועל פי מדיניות משרד החינוך.

דרישות התפקיד:

השכלה:

- תואר ראשון בחינוך בלתי פורמלי או בחינוך.

הכשרה:

הרשות מתחייבת כי הרכז ישתתף בהכשרה הנדרשת מטעם מינהל חברה ונוער בנושא.

ניסיון:

- 3 שנות ניסיון בתחומים הבאים: הוראה, עבודה בחינוך בלתי פורמלי, הדרכה, ארגון פעילות ופרויקטים בתחום החינוך הבלתי פורמלי.

כישורים אישיים:

- יכולת ניהול, ארגון והפעלת צוות.
- יכולת ניהול משא ומתן.
- בעל אוריינטציה חברתית-קהילתית.
- יכולת ליזום, להכין ולבצע פרויקטים חינוכיים.
- יכולת ליצור ולקיים קשר אישי עם בני נוער, מורים, תלמידים, הורים ואישים בקהילה.
- יכולת לשיתוף פעולה.
- יכולת ביטוי בכתב ובעל פה.
- יכולת ונכונות לעבוד בשעות בלתי שגרתיות.

3. תוכניות חינוכיות מתוך מאגר מאושר ומפוקח (גילאי ג'-יב'):

מאגר התוכניות מאפשר לרשות המקומית לבחור את דרכי ההתערבות החינוכיות ההולמות את צרכי האוכלוסייה והמענים הנדרשים במערכת חינוך בילתי פורמאלית איכותית ומגוונת. המאגר מהווה ערוץ יישומי לתוכנית האב היישובית לחינוך הבלתי פורמלי ברשות בהתאמה ובהלימה למיפוי הרשותי, ליעדים ולתפוקות החינוכיות.

הרשות המקומית רשאית לבחור תוכניות על פי ארבעת ערוצי התוכן: פנאי ותרבות, קהילה, העצמה ומנהיגות נוער והקניית מיומנויות תעסוקה מתוך ערוצי מאגר התוכניות הבא:

1. [מאגר התוכניות החינוכיות](#) המוכרות במסלול הירוק – היחידה לניהול תוכניות ושותפויות בין מגזריות, המינהל הפדגוגי במשרד החינוך ובהלימה לחוזר מנכ"ל: [שילוב תוכניות חינוכיות חיצוניות במערכת החינוך](#).

2. [מאגר התוכניות](#) במסגרת התוכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון.
- בחירת התוכניות תעשה בהתאם למיפוי הרשותי, ליעדים ולתפוקות תוכנית אב רשותית.
  - לכל תוכנית נבחרת תבנה תוכנית יישומית להטמעתה ברשות המקומית. בכלל זה: תפוקות ותוצאות מצופות ומערך הערה ובקרה לאורך יישום התוכנית.
  - המאגר הנבחר ויישמן ברשות יאושר ע"י מפקח רשותי ומטה מינהל ח"ן.
  - תוכניות שאינן מפוקחות יצטרכו לעבור הליך הכרה על פי המתווה להלן:

3. מתווה ארצי - תכנית חוגים (גילאי ד'-ו'):

מטרות:

- צמצום פערים ושוויון הזדמנויות באמצעות הסרת חסמים חברתיים וכלכליים .
- פעילות פנאי איכותית, עשירה ומגוונת המפתחת את "אופק הדמיון", אחריות אישית וחברתית בקרב הילדים ובני הנוער.
- למידה, טיפוח וחיזוק מיומנויות המאה ה-21 להשתלבות בחיים המודרניים והחברתיים בדגש תכנון חיים וקריירה תוך רגישות תרבותית.
- פיתוח וחיזוק רצף חינוכי - הבניית תכנית פנאי רשותית

עקרונות פעולה:

- שכבות הגיל המיועדות לתוכנית זו כיתות ד-ו , במידה והאבחון הרשותי יצביע על צורך בשכבות גיל אחרות יש להגיש בקשה לועדת חריגים במטה מינהל ח"ן דרך המפקח הרשותי.
  - הרשות תמנה אחראי רשותי עפ"י הגדרת תפקיד רכז חוגים. (מצ"ב).
  - עריכת סקר ומיפוי שיכלול:
  - עריכת סקר בשכבות הגיל הרלוונטיות (ד'-ו') באמצעות בתי הספר ברשות לצורך בחינת צריכת פנאי, זיהוי גורמים וסיבות המעכבים או מונעים מהילדים להשתתף בחוגים.
  - בניית מיפוי רשותי של כלל שכבות ד'-ו': פעילות בשעות הפנאי.
  - בחינת הצרכים והרצונות של התלמידים והוריהם לפעילות בחוגים במסגרת המתנ"ס המקומי/ מרכז קהילתי/ בית נוער/ מסגרת חינוכית אחרת בקרב אוכלוסיית התלמידים שאינה צורכת כלל פעילות פנאי .
  - גיבוש תכנית פנאי (חוגית) רשותית ואסטרטגיית שיווק בהתאמה למאפייני הקהילה, לצרכי הקהילה ונתוני הסקר.
- בדגש על:
- הגברת המודעות אצל ההורים והתלמידים והרצון לצרוך פעילות פנאי.
  - הבניית התוכנית כרצף חינוכי- לימודי.
  - מבנה החוג מחויב בשילוב תוכן חברתי .
  - שילוב מקסימום תלמידים בפעילות חוגית שאינם צורכים כלל פעילות פנאי.
  - הפעלת החוג (בשילוב הפעילות החברתית) תתקיים לפחות פעם בשבוע לאורך שנת פעילות (מינימום 10 חודשים).
  - **הרשות תקבע קריטריונים למתן מלגות/הנחות למעוטי יכולת ואלו יאושרו ע"י המפקח הרשותי**
  - **הרשות לא תגבה יותר מ- 50 ₪ בחודש לאורך תקופת החוג,**
  - יש לקיים מערך הערכה ובקרה מסכמת ומעצבת לתוכנית חוגים הרשותית- איכות והשפעת החוגים על הילדים וההורים על כל שלבי התוכנית.
  - סל חוגים יבנה בדגש על מדדי איכות ומיומנויות המאה ה-21. בהתאמה לקריטריונים הבאים:
1. ספקי תכנים ותוכניות חוגים:

- ניתן לבחור ספקים מתוך מאגר הספקים במסגרת תכנית קרב
- ספק הינו : חברה בערבון מוגבל/ עוסק מורשה/ תאגיד רשום שלא למטרות רווח/ כל גוף אחר שמספק תוכניות העשרה או ספק המעביר את תוכניתו בעצמו ואינו מעסיק עובדים.
- בעל הכשרה מתאימה, נושא תעודות השכלה רלוונטיות ממוסד מוכר ומאושר, בעל ותק וניסיון של **3 שנים** לפחות בתחומו והפעיל חוגים בהיקף של **150** ילדים ונוער בשנה הקודמת לשנת הגשת הבקשה
- הספק יציג לרכז תוכנית החוגים ברשות את האישורים הבאים:
  - אישור ניהול ספרי חשבונות ע"פ חוק גופים ציבוריים – בר תוקף
  - אישור על פטור מניכוי מס במקור – בר תוקף
  - אישור ניהול חשבון בחתימת הבנק או צ'ק סרוק לדוגמא
  - "חשבונית עסקה" יש להעביר מכתב מרואה חשבון, המעיד על מחזור עסקי המתיר עבודה למול חשבונית עסקה.
  - במידה והנו עוסק פטור- יש לצרף תעודת עוסק פטור.
  - אישור בהתאם לחוק "למניעת העסקה של עברייני מין במוסד המכוון למתן שירות לקטינים ה"חוק התשס"א-2001 "
  - **תעריפי פעילות: הרשות לא תשלם לספק מעל 150 ₪ לשעת פעילות.**

2. דגשים פדגוגיים לחוגים : הרשות תבנה חוברת חוגים בדגש:

- א. תכנית פנאי רשותית מגוונת על בסיס "למידה חברתית".
- ב. חינוך לצריכת פנאי.
- ג. חיזוק הקשר עם בתי הספר/הורים/קהילה
- ד. חיזוק מיומנות, כישורים אישיים, מסוגלות אישית וקשרים חברתיים.
- ה. תחומי פנאי- על פי מיפוי זירות פנאי ברשויות מקומיות:
  - ספורט, לרבות לימוד שחיה (רשות ללא בריכת שחיה המעוניינת להוציא משתתפים לחוגי שחיה בבריכה סמוכה תממן על חשבונה את עלות ההיסעים).
  - מוזיקה ואומנות
  - מדע וטכנולוגיה
  - אומנויות
  - מרכזי למידה ומצוינות

3. אישור פדגוגי כל ספק שיכלל בתוכנית החוגים יגיש לרשות תוכנית פדגוגית בהתאם לנ"ל ובפירוט ההנחיות הבאות. התוכנית תידרש לקבל את אישורו של המפקח הרשותי:

- א. חשיבות התכנית עבור קהל היעד ובסיס תיאורטי להפעלת תחום הדעת ויישומה בתחום הדעת של התכנית, בהיקף של עד עמוד אחד.
- ב. ייחודיותה של התכנית והערך המוסף.
- ג. מטרות התכנית- מה מטרות העל ומטרות אופרטיביות כלליות. בכלל זה היבטים קוגניטיביים, ערכיים, חברתיים-תרבותיים, רגשיים, מוטוריים, כישורי למידה וחשיבה, ומיומנויות אותם תפתח התכנית.
- ד. תחום החוג והנושאים המרכזיים: סילבוס התוכנית תוך ציון שיקולי הדעת בבחירה, ברצף, מתודיקה/כלים בהפעלה ובארגון בתכנים וכן פירוט התכנים: מערכי המפגשים נפרד לכל שכבת גיל תוך הבנייה התפתחותית משנה לשנה.
- ה. הערכה- התכנית תציע כיצד בכוונתה לבדוק את אופן השגת המטרות של התכנית. יצוין מה ייחשב בעיני הכותבים ומנהלי התכנית הצלחה של התכנית לאחר שנה.
- ו. האמצעים שיופעלו במסגרת התכנית- פירוט האמצעים הנדרשים והחומרים להפעלת התכנית.

הגדרת תפקיד: רכז תכנית חוגים ברשות (יובהר כי המשרד אינו המעסיק של כח האדם אלא הרשות בלבד ובחירת הרכז תיעשה בהתאם לכללים החלים עליה ולאחריותה ע"פ כל דין):

תיאור התפקיד:

- אחראי על תוכנית חוגים רשותית ויישומה ברשות המקומית בהלימה לתוכנית אב רשותית ויעדי מינהל חברה ונוער במשרד החינוך.
- מכין תוכנית עבודה שנתית, כולל תכנון תקציב בתחום המקצועי שעליו הוא מופק ואחראי לביצועה.
- חבר בצוות ההנהלה של הועדה הרשותית ושותף באחריות להשגת מטרות התוכנית.
- אחראי לניהול מאגר הספקים והמשאבים הנדרשים המשמשים את תחומו המקצועי ודואג לתחזוקה השוטפת ומקיים תוכנית חוגים רשותית בדגש על איכות וגיוון התכנים.
- מנחה את המדריכים המקצועיים בעבודתם.
- מפרסם ומשווק את החוגים המקצועיים.
- מרכז ועדות של תושבים ומתנדבים מהקהילה בתחום פעילותו המקצועית.
- פועל בשיתוף פעולה עם הממונים עליו ברשות ובהתאם להנחיותיהם, ועל פי מדיניות מינהל חברה ונוער במשרד החינוך.

דרישות התפקיד:

השכלה:

תעודת מדריך מוסמך / תעודת בוגר קורס הכוון של משרד החינוך- מינהל חברה ונוער /

תעודת עובד חינוך / תעודת הוראה.

יועדפו בעלי תואר ראשון בתחום התמחותו המקצועית.

ניסיון:

3 שנות ניסיון בתחומים הבאים : ניהול/ריכוז והובלת תוכניות מערכתיות ופרוייקטים בקהילה,

הכנה והפעלת פרויקטים חינוכיים בתחום התמחותו המקצועית.

כישורים אישיים:

- יכולת ניהול וארגון.
- יכולת תכנון וניהול תקציב.
- יכולת הפעלת צוות.
- יכולת ליזום, לפתח ולהפעיל פרויקטים חינוכיים בתחום התמחותו המקצועית.
- יכולת להדריך ולהנחות.
- יכולת ליצור ולקיים קשר אישי עם בני נוער.
- יכולת ביטוי בכתב ובעל פה.
- יכולת ונכונות לעבוד בשעות בלתי שגרתיות.

תכנון וביצוע:

על הרשות המקומית לצורך קבלת ההקצבה להגיש:

1. מתווה תכנון לתוכנית אב רשותית- כבסיס להבניית תוכנית

פדגוגית על כל ערוצי היישום.

2. כתב התחייבות.

3. דו"ח תכנון תקציב ופירוט ההוצאות.

טופס מס'...

לוגו רשות

מתווה תכנון לתוכנית אב רשותית לביסוס מערכת חינוך בלתי פורמאלית

פרטי הרשות:

שם הרשות ומחוז: _____

בעל התפקיד	שם מלא	פרטי התקשרות (טלפון וכתובת מייל)
ראש הרשות		
מנהל מחלקת חינוך		
מנהל מחלקת הנוער		

מתווה לבניית תכנון תכנית אב רשותית:

▪ שולחן עגול רשותי:

✓ פרטי המשתתפים:

בעל תפקיד	שם מלא	פרטי התקשרות (טלפון ומייל)	תפקיד בשולחן העגול

✓ תוכנית עבודה לשולחן העגול:

יעד מדיד	משימה	תיאור המשימה	אחראי	שותפים	תאריך התחלה	תאריך סיום	אבני דרך	תאריך סיום להצגת המדד	מדד הצלחה

• תוכנית העבודה היא נגזרת ליישום הקול קורא לבניית תוכנית אב רשותית.

על החתום:

ראש הרשות

מפקח רשותי

_____

_____

טופס....

שם הרשות _____

התחייבות

לכבוד

משרד החינוך

אנו מורשי החתימה של _____, מתחייבים בשמו

שם הרשות

לקיים את כל ההתניות שלהלן, בקשר לכל סכום שיוענק לנו כהקצבה:

1. נשתמש בכל הסכום, כאמור, לצורך ביצוע הפעולות, עבורן נתנה ההקצבה ורק לצורך זה.

2. א. לא נעשה שימוש בכספי הקצבה, בקשר עם תעמולת בחירות - כמשמעותה בחוק הבחירות (צרכי תעמולה), התשי"ט - 1959.

ב. לא נכלול שמה של מפלגה או סיעה - במישרין או בעקיפין - במודעות, באירועים ובפעילויות או בפרסומים שאנחנו נפרסם.

ג. נשתמש בסכום ההקצבה על פי כללי המכרזים המחויבים להתקיים ברשות.

3. א. סכומי ההקצבה ישולמו על יסוד דו"חות פעולה וחשבונות, שנגיש לכם ולפי דרישת המשרד - גם חשבוניות מס על סכומים ששילמנו.

ב. נמציא לכם במשך שנת הכספים דיווחים כספיים ואחרים בקשר לשימוש בהקצבה, במועדים ובמתכונת שיקבעו על-ידכם.

4. נאפשר למבקרים ומפקחים מטעם הממשלה לבקר בכל עת סבירה במשרדנו ובמתקננו ולעיין בספרי החשבונות שלנו.

5. נפעל לפי מדיניות הממשלה בנוגע לשכר, ייעול וחסכון - כפי שתקבע מזמן לזמן ותיוודע לנו על ידי המשרד.

6. תהיו רשאים להפסיק, להקטין או לעכב את תשלום התמיכה החל בתאריך שתקבעו בהודעה בכתב, במקרים כדלקמן:

א. אם לדעתכם אין אנו עושים את הפעולות, או חלקן כראוי, או אם אין אנו מקיימים את כל התנאים, או ההתחייבויות - כאמור בכתב ההתחייבות זה בקשר למתן ההקצבה.

ב. אם לא נעביר לכם את המסמכים כנדרש.

7. הננו מתחייבים להחזיר למשרד את יתרת ההקצבה, כשהיא צמודה למדד המחירים לצרכן, ועל פי דרישת המשרד - בתוספת ריבית מקובלת, במקרים הבאים:

א. שההקצבה לא שימשה למטרה שלשמה ניתנה.

ב. של עשיית מעשה או מחדל, בניגוד לאמור בכתב התחייבות זה - מיד עם דרישת משרדכם.

ג. יתברר כי שולמה לרשות הקצבה ביתר.

ד. יתברר כי הרשות לא עמד בתנאים לקבלת הקצבה.

8. כל ההוצאות בקשר עם עריכת התחייבות זו, וכן תיקון מסמכי היסוד שלנו יחולו עלינו.

כתב התחייבות זה אינו חייב בבילול.

תאריך: _____

שם	מס' ת.ז.	ראש הרשות	חתימה
----	----------	-----------	-------

שם	מס' ת.ז.	גזבר הרשות	חתימה
----	----------	------------	-------

תאריך מילוי הטופס: _____

שם הרשות: _____

מספר הילדים ובני הנוער ברשות: _____

מדד סוציאקונומי: _____

הצעת תקציב לתכנית אב רשותית לחנוך הבילתי פורמאלי

לשנת 2016

הוצאות

הצעת תקציב לחודשים _____		ה נ ו ש א	סה"כ התקציב הרשותי ע"פ תחשיב משרד החינוך
הסכום	המרכיב המתוקצב		
		תהליכי יעוץ, אבחון ומיפוי (סקרים, קבוצות מיקוד, תהליכי תוכן וכיו"ב)	
		מערכת תקשובית למיפוי ומעקב אחר הילדים ובני הנוער בתוכניות החינוך הבילתי פורמאלי ומאפייניהם.	
		הכשרות וימי שיא לקידום תוכנית אתגרים ברשות.	
		מחקר הערכה מעצבת ומסכמת מלווה לתוכנית.	
		קמפיין רשותי לקידום תודעת צרכנות פנאי.	
		העסקת כ"א: רכז בי"ס כעוגן קהילתי (רכז בית ספרי) לפחות בחצי משרה ורכז חוגים רשותי לפחות חצי משרה. לא ניתן לבקש עבור מרכיב זה בבתי ספר המתוקצבים עבור הרכז הבית ספרי בתקנת בי"ס קהילתיים אשר במינהל חברה ונוער.	
		רכש לאבזור מועדוני נוער בלבד הנועד לקדם העסקת בני הנוער בפעילות חינוכית וניצול זמן פנאי בעיסוק משמעותי בתיאום עם תוכניות פיתוח	

		ובינוי ובאישור מפקח רשות.
		יזמות ותוכניות חינוכיות מתמשכות חוצות רשות עפ"י האבחון רשותי בארבעת אשכולות התוכן, הבאות לידי ביטוי באחד מערוצי הפעולה הרשתיים
		רכישת תוכניות חינוכיות ממאגר התוכניות מאושר ומפוקח על ידי משרד החינוך ("מסלול ירוק") או מאגר התוכניות במסגרת התוכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון.
		הפעלת תוכנית חוגים: סבסוד תלמידים ו/או רכישת תוכניות חוגים.
		אחר
		סה"כ:

הכנסות

ה צ ע ה	המקור
נ	ממקורות עצמאיים- רשות
נ	גבייה ממשותפים אם יש
נ	ממשרד החינוך- מינהל חברה ונוער
נ	סה"כ:

נבקש לאשר את התקציב בהתאם לתכנית.

_____

שם ומשפחה -

מפקח רשותי - מינהל חברה ונוער

_____

שם ומשפחה גזבר הרשות

_____

שם ומשפחה ראש הרשות

_____

חתימה

_____

חתימה